

Нічого з цього не вийшло, оскільки ініціатори перелічених реформ не мали навіть уяви стосовно кінцевої моделі, на побудову якої мобілізували чималі матеріально-фінансові та людські ресурси, йдучи завідомо порочним шляхом спроб і помилок.

Розглянувши досвід зарубіжних країн, ми дійшли висновку, що в національній моделі бюро розслідувань найбільше використано досвід США.

Науковий керівник:** старший викладач кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Нестерчук Лілія Петрівна.

Ворожко А. Л.

студентка 1-го курсу факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»

ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ ТА ЙОГО МІСЦЕ В ДЕРЖАВНІЙ СТРУКТУРІ

Державне бюро розслідувань (надалі — ДБР) є правоохоронним органом України, створення якого було передбачено Кримінальним процесуальним кодексом України 2012 р. На думку Є. Скулиш це стало результатом посиленого тиску США та Європейського Союзу на Україну, звинувачуваній у надмірній корумпованості та засиллі організованої злочинності (Скулиш Є. Д. Проблемні питання створення Державного бюро розслідувань / Є. Д. Скулиш // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). — 2013. — № 2. — С. 66. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/boz_2013_2_10).

Міжнародна недержавна організація, Amnesty International, заснована у Великобританії у 1961р., яка має на меті дослідження і здійснення дій, спрямованих на припинення порушень прав на фізичну та психологічну недоторканість, також неодноразово закликала Україну прискорити створення ДБР. Так, М. Філіпенко, координатор кампаній Amnesty international в Україні, навів статистичні дані, відповідно до яких лише близько 3-5 % скарг на незаконні дії правоохоронців розглядалися, коли всі інші відхилялися, також за його словами близько 33 % українців прямо чи опосередковано стикалися з катуваннями з боку правоохоронних органів (Директора Державного бюро розслідувань оберуть не раніше лютого, — член конкурсної

комісії // Реанімаційний пакет реформ [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://rpr.org.ua/news/dyrektora-derzhavnoho-byuro-rozsliduvan-oberut-ne-raniske-lyutoho-chlen-konkursnoji-komisiji/>).

Президент України також неодноразово звертався до Верховної Ради України з посланням яке містило позицію відносно ДБР, наголошуючи, що одним з найважливих питань інституційного забезпечення реформування правоохоронних органів є створення ДБР — нового органу, до функцій якого має перейти розслідування злочинів, скоєних державними службовцями високого рангу, працівниками правоохоронних органів і суддями. Президент України звернув увагу, що цей орган має бути створений у такій формі, яка забезпечить достатній рівень його незалежності, ефективності і професійності (В Україні готуються створити Державне бюро розслідувань [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://news.bigmir.net/ukraine/736599-V-Ukraini-gotyutsya-stvoriti-Derjavne-buro-rozslidyvan>).

У Законі України «Про прокуратуру», прийнятому 14 жовтня 2014 року, було передбачено майбутнє створення ДБР. Наприклад, відповідно до Розділ XIII «Перехідні положення» слідчі органів прокуратури до початку діяльності державного бюро розслідувань, але не пізніше п'яти років після набрання чинності Кримінальним процесуальним кодексом України, здійснюють досудове розслідування у визначеному Кримінальним процесуальним кодексом України порядку.

Також варто звернути увагу на те, що автором проекту закону про Державне бюро розслідувань, який було внесено до парламенту 2015 р. та підписано Президентом України, є А. Кожем'якін.

У проєкті реформування Конституції України, було запропоновано уповноважити Президента можливістю призначення і звільнення голови ДБР за згодою Верховної Ради України. Також недовіру голові ДБР може висловити парламент.

Створення ДБР планувалося на вересень 2015 р., проте, можна відзначити, що це сталося двома місяцями пізніше, а саме 12 листопада 2015 р., коли Верховна Рада України прийняла відповідний закон (Закон України «Про Державне бюро розслідувань» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/794-19>).

На підставі вищевикладеного можна зробити висновок, що процес створення цього державного органу мав тривалий та складний характер, а додатковою перепорою виступала проблема конфлікту повноважень між ДБР, Національним антикорупційним бюро України та Спеціалізованою антикорупційною прокуратурою.

Науковий керівник: доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук, доцент Свіда Олексій Георгійович.